

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. J. P., proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje,** se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 10. 2008, č. j. 5 Ca 251/2005 - 53,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 10. 10. 2005, č. j. ÚSŘ/4385/05/Ko, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Kladna ze dne 12. 8. 2005, č. j. Výst. 619/2004/Če/330, kterým bylo zastaveno řízení o odstranění části střechy novostavby rodinného domu v Budečské ulici v Kladně - Dubí, na pozemku parc. č. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu a požádal o osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném do 31. 8. 2011.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 5. 2006, č. j. 5 Ca 251/2005 - 32, nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků. Kasační stížnost žalobce proti tomuto usnesení Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 As 32/2008 - 41.

Usnesením ze dne 7. 10. 2008, č. j. 5 Ca 251/2005 - 49, Městský soud v Praze vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za žalobu, který činí 2000 Kč, do tří dnů od doručení usnesení. Soud současně žalobce poučil, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení před soudem zastaveno. Toto usnesení bylo zástupci žalobce doručeno dne 14. 10. 2008.

Žalobce v podání ze dne 16. 10. 2008 uvedl, že nadále zastává názor opřený o § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích a opětovně podává návrh na přiznání osvobození od soudních poplatků podle tohoto zákona.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 10. 2008, č. j. 5 Ca 251/2005 - 53, řízení o žalobě proti shora označenému rozhodnutí žalovaného zastavil a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění soud zrekapituloval průběh řízení a konstatoval, že s podáním žaloby nebyla splněna poplatková povinnost; soud žalobce vyzval k zaplacení soudního poplatku a poučil jej o následcích nezaplacení. Městský soud v Praze dále podotkl, že podle názoru Nejvyššího správního soudu se ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích na projednávanou věc nevztahuje. Protože žalobce v žádosti ze dne 16. 10. 2008 neuvedl žádné nové okolnosti a poplatková povinnost nebyla v předepsané lhůtě splněna, Městský soud v Praze podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích řízení zastavil.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel") včas kasační stížnost. Namítal nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Vady řízení spatřoval v tom, že skutková podstata dosud nebyla zjištěna a rozhodnutí žalovaného nemá oporu ve spisu a je s ním přímo v rozporu. Zdůraznil, že v žalobě avizoval požadavek na náhradu zjištěných škod způsobených nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem. Odůvodnění napadeného usnesení označil za nezákonné s tím, že je osvobozen od soudního poplatku ze zákona, tudíž nelze konstatovat, že nebyla splněna poplatková povinnost. Dále tvrdil, že žalobu podal J. P., nar. X. Odvolávku na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 As 32/2008 - 41, považoval stěžovatel za zmatečnou, neboť Městský soud v Praze nevybavil kasační stížnost podanou dne 29. 5. 2006 tak, aby Nejvyšší správní soud mohl zákonně rozhodnout. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil.

V podání ze dne 25. 2. 2009 stěžovatel tvrdil, že žaloba byla podána J. P., nar. X. Připomněl, že v žalobě byla vyslovena žádost o osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích, řízení o kasační stížnosti je osvobozeno podle § 11 odst. 3 písm. f) téhož zákona. Výklad Nejvyššího správního soudu, že se osvobození od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona na tento případ nevztahuje, považoval stěžovatel za chybný, neboť soud nejdříve musí rozhodnout o nezákonnosti rozhodnutí o nesprávném úředním postupu, z čehož vyplyne zákonná náhrada škody uvedená v žalobě.

Dne 18. 10. 2011 byl spis Městského soudu v Praze předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou, neboť podle jeho konstantní judikatury *„[v] řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského, resp. krajského soudu, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení. Tato okolnost proto sama o sobě nemůže bránit projednání věci a vydání meritorního rozhodnutí.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, *„[j]e-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Totéž platí pro případ, že kasační stížnost směřuje proti usnesení o zastavení řízení; Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 47 písm. c) s. ř. s. *soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.*

Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.* Podle odst. 3 téhož ustanovení *soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen*.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 7. 10. 2008, č. j. 5 Ca 251/2005 - 49, stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku a stanovil mu k tomu lhůtu tří dnů. Stěžovatel v této lhůtě, ani později soudní poplatek nezaplatil, ačkoliv byl řádně poučen o následcích nezaplacení poplatku. Stěžovatel tedy navzdory poučení nesplnil poplatkovou povinnost, což vedlo Městský soud v Praze k vydání rozhodnutí o zastavení řízení.

Pro posouzení zákonnosti napadeného usnesení je ovšem nezbytné přezkoumat podání stěžovatele ze dne 16. 10. 2008, jímž reagoval na výzvu k zaplacení soudního poplatku a žádal o osvobození od soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že o podané žádosti o osvobození od soudního poplatku musí být rozhodnuto dříve, než soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví. Toto obecné pravidlo však má své výjimky, neboť jeho

mechanické uplatňování by mohlo v některých případech vést ke zbytečnému prodlužování řízení opakováním stále stejných žádostí a rozhodnutí o nich. O opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku v rámci jednoho řízení je tak soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení. Shodně se Nejvyšší správní soud vyslovil např. ve svém rozsudku ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 - 65, www.nssoud.cz.

O takový případ však v projednávané věci nejde. Předchozí žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků v této věci Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 5. 2006, č. j. 5 Ca 251/2005 - 32, zamítl, neboť stěžovatel na výzvu soudu neprokázal své majetkové poměry. Toto rozhodnutí bylo podrobeno přezkumu Nejvyšším správním soudem, který kasační stížnost zamítl a v odůvodnění zopakoval, že stěžovatel neprokázal, že nemá dostatečné finanční prostředky, a proto nemůže být od soudních poplatků osvobozen. Nejvyšší správní soud současně v rozsudku ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 As 32/2008 - 41, vyslovil, že ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích se na posuzovaný případ nevztahuje.

V podání ze dne 16. 10. 2008 stěžovatel neuplatnil žádný nový důvod pro individuální osvobození od soudních poplatků; uvedl pouze, že řízení o kasační stížnosti je od soudních poplatků osvobozeno podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích.

Městský soud v Praze proto postupoval zcela správně, pokud o nové žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků nerozhodoval a vypořádal se s ní toliko v odůvodnění napadeného usnesení. Zde správně odkázal na názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v jeho rozsudku ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 As 32/2008 - 41, a uzavřel, že stěžovatel neuvedl žádné nové okolnosti.

Odvolává-li se stěžovatel v kasační stížnosti na § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že se ve svých dřívějších rozhodnutích argumentací stěžovatele, že je od soudního poplatku osvobozen ze zákona, již opakovaně zabýval, stěžovateli však nikdy nepřisvědčil a své závěry vždy patřičně odůvodnil.

Podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích *od poplatku se osvobozují řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem.*

V posuzované věci podal stěžovatel žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (konkrétně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2005, č. j. ÚSŘ/4385/05/Ko, o odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení o odstranění části střechy novostavby rodinného domu v Budečské ulici v Kladně - Dubí, na pozemku parc. č. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna). Nejedná se tedy o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem, a ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích se proto na posuzovaný případ nevztahuje.

Zpochybňuje-li stěžovatel závěr soudu, že se nejedná o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ani z této argumentace nelze pro stěžovatele nic vytěžit. Aplikaci uvedeného ustanovení na projednávanou věc totiž není možné dovodit ani z toho, že deklarování nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu soudem patří mezi předpoklady pro vznik nároku na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci.

Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že k řízení o náhradě škody nejsou příslušné soudy ve správním soudnictví, neboť tento předmět řízení nelze podřadit pod ustanovení § 4 s. ř. s. Ve věcech náhrady škody uvedených v § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích rozhodují soudy v občanském soudním řízení.

Uvedená kasační námitka proto nebyla shledána důvodnou.

Nejvyšší správní soud doplňuje, že o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků již bylo rozhodnuto, toto rozhodnutí přezkoumal i kasační soud, a důvody pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků již nejsou předmětem tohoto řízení.

Tvrdí-li stěžovatel, že žalobu podal J. P., nar. X, Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 As 32/2008 - 41, ve kterém se touto otázkou zabýval a dospěl k závěru, že J. P., nar. X, není účastníkem tohoto soudního řízení, pouze zastupuje svého syna - žalobce. Uvedené námitce stěžovatele tudíž nelze přisvědčit.

Námitky proti postupu správního orgánu nejsou pro posouzení důvodnosti projednávané kasační stížnosti relevantní, proto se jimi kasační soud nezabýval.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku a navzdory poučení o možnosti zastavení řízení této výzvě nevyhověl, proto Městský soud v Praze postupoval zcela v souladu se zákonem, jestliže řízení o kasační stížnosti podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 10. 2008, č. j. 5 Ca 251/2005 - 53, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto řízení žádné náklady nad rámec plnění běžných povinností nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. listopadu 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu